

sammen med Andre, slutte sig til dem i Broderstab, i eet Samfund. Altsaa er det ikke noget forskjelligt Princip, men det er tværtimod det samme, der kun vil finde en videre Udførelse. Men saa henpeger man paa Sognegrænserne og siger, at disse ville blive forrykkede ved dette Lovudkast. Jeg kan ikke indse, at de væsentligt ville blive det anderledes, end de allerede ere blevne det ved Loven om Sognebaandets Løsning. Ved den Tid eller ikke langt før den Tid kunde man væsentligt kun tale om Sogne, men kun i en meget indskrænket Forstand om Menigheder; men ved Loven om Sognebaandets Løsning bleve de gamle Sognegrænser oversprungne; da sluttede Folk sig først ret til hinanden. Eller lad mig hellere sige, de havde gjort det forinden, men nu var det, at de tillige fik den fulde Ret og Afkomst dertil. Det er iøvrigt slet ikke min Mening, at Sognegrænserne skulle forrykkes; tværtimod mener jeg, at man maa holde fast ved dem. Der er noget Erværdigt ved de gamle Sognegrænser, de pege hen paa den Tid, da Folket først samlede omkring deres egen Kirke. Der kan vel ogsaa nu og da knytte sig en ret skøn Tradition dertil, men det Væsentlige er det Symbol, der ligger deri, at det peger hen paa, at der kan komme, hvad der langt fra nu er Tilfældet, et Menighedsliv, saa at Menighederne kunne komme til at falde sammen med Sognenes Grænser. Saaledes kan jeg kun opfatte denne Sag, og jeg kan derfor kun paa det Bedste anbefale Lovudkastet til det høirede Thing. — Der var vistnok endnu Meget, som jeg kunde have at bemærke. Der er saaledes af den ærede Ordfører for Fleertallet sagt, at her jo ikke er Tale om noget Tryk for den Enkelte, som skulde gjøre en saadan Lov nødvendig. Jeg forstaaer ikke, hvorledes den ærede Ordfører har kunnet udtale sig saaledes. Naar der i en Menighed virkelig er en religiøs Trang tilstede for flere af Menighedsmedlemmerne, og denne Trang ikke kan blive tilfredsstillet, da maa det øiensynlig blive et Tryk paa dem ligesom naar der, saaledes som det er foresat, i min Praxis, har været Tilfældet, at Folk, fordi de ikke kunne faae deres religiøse Trang tilfredsstillet, have meldt sig ud af Folkekirken, men til usigeligt Samvittighedsbesvær baade for dem

selv og deres Familie. Jeg vil spørge, om her ikke ogsaa er et Tryk tilstede. — Den ærede Ordfører for Fleertallet har henviist til Grundlovens § 75 og har fundet det urigtigt, at man i Repræsentationen giver sig af med at give kirkelige Love, forinden Forfatningsagen er bleven ordnet. Det forekommer mig imidlertid, at Fleertallet her er kommet i Modsigelse med sig selv, idet det just har opstillet et Endringsforslag til det Lovudkast, som er blevet Thinget forelagt. Den ærede Ordfører formeente, at man burde bide, til en Kirkecommission var bleven nedsat, og at dette var det Naturlige, og han kunde ikke forstaae det Hæstværk, hvormed man gif frem i denne Sag. Jeg kan i saa Henseende væsentligt henholde mig til, hvad den ærede Ordfører for Mindretallet har udtalt. Jeg skal kun dertil føie den Bemærkning, at man ikke maa overse de store Vanstueligheder, som det vil have tilfølg, naar en Kirkecommission skal nedsættes, og dette brændende Spørgsmaal da staaer paa Dagsordenen. Jeg skal ingenlunde miskjende en Kirkecommissions Betydning, men den synes dog at være bleven vel meget løst for den Modstand, som reises mod dette Lovudkast. Man ønsker, at en Kirkecommission skulde blive nedsat. Men sæt nu, at der i denne Kirkecommission maaskee ifølge dens Sammensætning kom til at være et Fleertal for Lovudkastet, da vilde der upaatvivelig blive sagt: Det er ikke Kirkens Røst, som derigjennem gjør sig gjældende, men det er Ministerens Røst. Det kan muligviis ogsaa blive Tilfældet, at der for Fleres Vedkommende kan ligge det Dnsste til Grund, at denne Sag kunde blive stude noget ud og maaskee saaledes høe bort af sig selv. Jeg troer nu ingenlunde, at dette vilde blive Tilfældet, dertil troer jeg, den hæver altfor megen Sandhed i sig. — Den ærede Ordfører for Fleertallet henvendte sig i Slutningen af sin Tale til de Tvivlende i Salen og han haabede øiensynlig, at den Maade, hvorpaa Fleertallets Ansøelse var bleven fremstillet, skulde bestemme de Tvivlende til at stemme imod Lovudkastet. Jeg kan ikke nægte, at jeg nærer det modsatte Haab. De store Betæneligheder, som ere blevne fremsatte, kan jeg paa ingen mulig Maade pine, de Farer,